

Зміст:

(Натисніть на заголовок для переходу на текст)

Загальні питання

[3 дні, 6 проєктів, 180 тисяч гривень: ідеятон культурно-урбаністичних проєктів оголосив Open Call. – Марічка Максимець](#)

Митці на фронті

[Стендапер Сергій Чирков мобілізувався до ЗСУ. – Марія Кабацій](#)

[«Потрібно обмежити в'їзд в Україну тим, хто виїхав незаконно»: відомий музикант висловився про ухиянтів. – Олег Павлось](#)

Інформаційний суверенітет та інформаційна безпека України

[RSF запустили проєкт «Монітор пропаганди». – Валерія Буняк](#)

[Глобальний тиждень медіаграмотності ЮНІСЕФ 2024: як долучитися онлайн](#)

[Колишні ведучі каналів Медведчука і Мураєва залишаються єдиною мережею. Чи є вона проросійською](#)

Медіа

[Юрчишин пропонує виділити додаткові 500 млн гривень з бюджету на Суспільне і ще 200 млн – на Нацраду. – Данило Головатий](#)

Подолання наслідків русифікації та тоталітаризму

[У Раду внесли постанови про перейменування п'яти міст, за які не вдалося проголосувати раніше. – Сергій Албул](#)

Креативні індустрії

[Пережити розлуку і війну. Veteran Hub спільно з Patsany Agency створили відеоманіфест «Шлях коханої». – Анастасія Ампілогова](#)

Благодійність. Меценатство

[«Укрпошта» випустила благодійну марку «Під покровом Богородиці». – Олексій](#)

Театр

[На Кіровоградщині на театральному святі переглянуто 11 вистав і кінофільм](#)

[Український горор «Калинова Сопілка» за мотивами повісті Оксани Забужко в постановці Оксани Дмитрієвої вперше покажуть киянам. – Анастасія Ампілогова](#)

[Ми всі в одному вагоні: документальна вистава «Київ – Невідомість» про життя коханих українських військових. – Євгенія Луценко](#)

[У Луцьку театр «Гармидер» запрошує творчих військових організувати власні заходи](#)

[У Любліні відкрили виставку українських театральних костюмів XX–XXI століття](#)

Музика

[«Піксель боронить своє». ЗСУ, Фагот та Фоззі презентували пісню до Дня захисників і захисниць. – Марія Кабацій](#)

[Найкращі українські пісні вересня – Радіо Промінь рекомендує](#)

[9 нових релізів вересня від редакції «Лірум». – Марічка Максимець](#)

Візуальні мистецтва

[Реальність, присутність та гра: виставки українського мистецтва, які варто відвідати у жовтні. – Яна Качковська](#)

[Краями безкрайньої імперії: Про виставку «Leak. Das Ende der Pipeline» у Ляйпцигу. – Марія Ткаченко](#)

[У Києві відкрилась виставка до Дня захисників і захисниць України. – Олексій](#)

[Дивлячись у розриви: Конспект кураторської екскурсії Нікити Кадана у «Voloshyn Gallery». – Катерина Костенко](#)

[Волинська феєрія: як у Луцьку відкривали гігантську «Космогонію» Петра Антипа. – Анастасія Большакова](#)

[У Харкові відкриється виставка маргінального мистецтва. – Антон Малиновський](#)

[«Закрийте небо!!!»: в Шептицькому представили інсталяцію](#)

Кіномистецтво. Кінопрокат

[Документальний фільм «Джамала. Пісні свободи» переміг на фестивалі у Каннах. – Олексій](#)

[На кінофестивалі у Люксембурзі покажуть шість українських фільмів. – Данило Головатий](#)

[Телепрем'єра фільму «Ми були рекрутами» відбудеться до Дня захисників і захисниць України](#)

[Колір граната, кохання Джокера, юність Трампа. Що подивитись у кінотеатрах](#)

у жовтні. – Дмитро Десятерик

В Україні вийде документальний фільм про бойових пілотів ЗСУ. – Олексій

Література. Книговидання

«Читомо» запускає спецпроект про методи знищення української літератури

Оголошено 10 проєктів-переможців стипендійної програми для нефікшн-авторів, – Український ПЕН. – Олена Ярема

Збірка віршів поета та військового Артура Дроня «Тут були ми» вийде друком у Великій Британії

«Основи» перевидають серію ілюстрованої української класики – «Місто», «Лісову пісню», «Кайдашеву сім'ю» і «Тигроловів». – Анастасія Ампілогова

Музейна справа

В Україні оцифрували архівний фонд Віктора Домонтовича. – Олексій

Охорона культурної спадщини

У жовтні розпочнеться український етап фотоконкурсу «Вікі любить пам'ятки». – Юлія Поліковська

Бібліотечна справа. Читання

УБА закликає державу реалізувати затверджену Стратегію розвитку бібліотек
росіяни знищили або пошкодили майже 1000 бібліотек в Україні, а з ними –
понад 200 млн книжок. – Світлана Кравченко

В Україні назвали Бібліотеку року-2024

У Херсоні військовослужбовці отримали книжки українських авторів

Міжнародне співробітництво

У Львові виставили гравюри до першого видання «Дон Кіхота» українською. –
Орися Шиян

У Канаді започаткували програму з дослідженням кримськотатарської
спадщини. – Олексій

Екстимація жертв Волинської трагедії: У Польщі заявили, що «якщо ця глава не
буде закрита», Україна не зробить жодного кроку до вступу в ЄС. – Олена
Ярема

Загальні питання

3 дні, 6 проєктів, 180 тисяч гривень: ідеятон культурно-урбаністичних проєктів оголосив Open Call. – Марічка Максимець

ГО «Простір 500» за підтримки Goethe-Institut оголошують Open Call на ідеятон культурно-урбаністичних проєктів «Культурний Вікенд». Запрошують учасників та учасниць, які готові створювати ідеї для паблік-арт ініціатив, що поєднують візуальне мистецтво, урбаністику, перформанс, театр, музику, дизайн та інші сфери. Найкращі ідеї отримають стипендії на втілення проєктів. Загальний стипендійний фонд – 180 тисяч гривень. Дедлайн подання заявки – 5 жовтня. Під час ідеятону планується розробка концептів короткострокових мистецьких проєктів чи об'єктів, які можна реалізувати в Києві. Тема – трансформація міста в умовах війни, переосмислення взаємин між містом та його мешканцями, нові стандарти нормальності в урбаністиці, відчуття міста та його ідентичності у вирішальні історичні моменти, а також привернення уваги до необхідних змін через мистецькі практики. Докладніше:

<https://liroom.com.ua/news/ideiaton-kulturnyi-vikend/>

Митці на фронті

Стендапер Сергій Чирков мобілізувався до ЗСУ. – Марія Кабацій

Український стендапер, резидент проєкту «Підпільний стендап» С. Чирков мобілізувався до лав Збройних сил України, повідомив телеканал «Армія TV». Раніше тут випустили сюжет про проходження смуги перешкод у Третій штурмовій бригаді Чирковим та засновницею «Дикого театру» Я. Кравченко. Вони випробували свої сили під наглядом інструктора з позивним Роджер (М. Левченко), який брав участь в обороні Київщини та літав на вертольоті до оточеного росіянами Маріуполя. «Після зйомок цього проєкту Чирков мобілізувався до лав ЗСУ і зараз проходить курс БЗВП у навчальному центрі», – повідомив канал пізніше. У соціальних мережах Чиркова наразі немає повідомлень про мобілізацію. Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/culture/stendaper-sergiy-chirkov-mobilizuvavsya-do-zsu-304021/>

«Потрібно обмежити в'їзд в Україну тим, хто виїхав незаконно»: відомий музикант висловився про ухиянтів. – Олег Павлось

Рок-музикант і військовослужбовець Є. Галич, лідер гурту O.Torvald, висловив свою думку щодо втікачів та ухиянтів, які незаконно залишають Україну під час війни. В інтерв'ю для Show 24 Галич підкреслив своє негативне ставлення до таких людей, однак зазначив, що не береться їх судити особисто. Він пояснив, що якщо у людини є законні підстави для виїзду з країни, то це її справа. Однак тих, хто порушує закон, Галич назвав лиходіями, а тих, хто допомагає порушувати закон – злодіями. На його думку, такі дії є аморальними, особливо якщо люди розраховують повернутися в Україну, коли ситуація покращиться завдяки тим, хто залишився і захищає країну. Галич запропонував обмежити в'їзд в Україну для тих, хто незаконно покинув її. Однак він також висловив думку, що такі люди можуть повернути довіру українців, якщо щиро

визнають свої помилки та покаються. Галич з 2022 року бере активну участь у захисті України, служачи в Києві та займаючись матеріально-технічним забезпеченням Збройних сил України. Докладніше:

<https://socportal.info/ua/news/potribno-obmezhati-vizd-v-ukrainu-tim-khto-viikhav-nezakonno-vidomii-muzikant-vislovivsyia-pro-ukhilistiv/>

Інформаційний суверенітет та інформаційна безпека України

RSF запустили проєкт «Монітор пропаганди». – Валерія Буняк

Міжнародна організація «Репортери без кордонів» (RSF) розпочинає проєкт з дослідження геополітики пропаганди «Монітор пропаганди». Автори мультимедійної програми прагнуть висвітлювати механізми та багатогранність пропаганди в усьому світі, підвищити обізнаність громадськості про проблеми, які вона охоплює, та допомогти краще орієнтуватися в інформаційному просторі. «Якщо просування достовірної журналістики є протиотрутою від дезінформації та пропаганди, то розуміння їхніх механізмів та ідентифікація їхніх суб'єктів є необхідною умовою для їхнього блокування», – вважають RSF. Розділ сайту, присвячений «Монітору пропаганди», об'єднує попередні дослідження та аналітику RSF на цю тему, портрети, інтерв'ю та інший контент, який створюють міжнародні команди. Він також містить рішення, запропоновані RSF у боротьбі з пропагандою – від супутникового пакету «Свобода», який надає російськомовній аудиторії доступ до надійних джерел інформації, до платформи Collateral Freedom, яка надає підцензурним медіа дзеркальні сайти. Перший сезон проєкту буде присвячено російській пропаганді, з особливим акцентом на пропагандистському органі, контрольованому російським урядом, RT. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/232821/2024-09-30-rsf-zapustily-proiekt-monitor-propagandy/>

Глобальний тиждень медіаграмотності ЮНІСЕФ 2024: як долучитися онлайн

Міжнародна конференція у межах Глобального тижня медійної та інформаційної грамотності ЮНЕСКО відбудеться 30–31 жовтня в Аммані, що в Йорданії. Тема – «Нові цифрові межі інформації: медійна та інформаційна грамотність для інформації, що становить суспільний інтерес». У межах заходу учасники розглядатимуть трансформаційний вплив генеративного штучного інтелекту та обговорюватимуть можливості й виклики у виробництві та розповсюдженні інформації новим поколінням творців цифрового контенту. Актуальним аспектом є необхідність надання користувачам спеціальних навичок ідентифікації, оцінки та взаємодії з інформацією, що становить суспільний інтерес, у Мережі. «З поширенням чуток і спотворенням фактів межа між правдою і брехнею стала розмитою. Це підриває самі основи наших суспільств і демократій та ставить життя під загрозу через поширення фальшивих ліків, підживлення теорій змови про вакцини або поширення расизму та ненависті. У цьому потоці інформації нам потрібно більше орієнтирів і більше раціонального мислення. І саме тому медійна та

інформаційна грамотність є такою ключовою навичкою для освіти громадян XXI століття», – зазначила генеральний директор ЮНЕСКО Одрі Азуле. Тема конференції підкреслює важливість формування в людей навичок критично мислити та оцінювати інформацію, відрізнити факти від вигадок та відповідально брати участь в онлайн-дискусі. Це особливо необхідно в сучасній цифровій екосистемі. За ініціативи ЮНЕСКО з 24 по 31 жовтня 2024 року відзначають щорічний Глобальний тиждень медіа- та інформаційної грамотності по всьому світу. Метою є підняти рівень обізнаності суспільства про медіаграмотність та розвивати критичне мислення в часи війни. Докладніше:

<https://ms.detector.media/internet/post/36294/2024-09-30-globalnyy-tyzhden-mediagramotnosti-yunisef-2024-yak-doluchytysya-onlayn/>

Колишні ведучі каналів Медведчука і Мураєва залишаються єдиною мережею. Чи є вона проросійською

Про ексведучих каналів холдингу «Новини» і «Наш», а також понад 140 їхніх постійних гостей-коментаторів. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/232811/2024-09-30-kolyshni-veduchi-kanaliv-medvedchuka-i-muraieva-zalyshayutsya-iedynoyu-merezheyu-chy-ie-vona-prorosiyskoyu/>

Медіа

Юрчишин пропонує виділити додаткові 500 млн гривень з бюджету на Суспільне і ще 200 млн – на Нацраду. – Данило Головатий

Відповідні пропозиції щодо перерозподілу коштів на наступний рік народний депутат, голова парламентського Комітету з питань свободи слова Я. Юрчишин скерував до бюджетного комітету Верховної Ради. Зокрема, він пропонує зменшити фінансування телемарафону «Єдині новини» на 100 млн гривень та утримання автомобільних доріг державного значення на 400 млн – і саме ці кошти спрямувати на Суспільне. «На дороги у нас коштів і без цього вистачить, а саморегулювання та співрегулювання у сфері медіа, яке ми маємо запровадити згідно стандартів ЄС, само себе не запустить. Нам важливо посилити інформаційну політику та зміцнити національного мовника, який регулярно недоотримує гроші. Нам критично важливо бути активними у протидії російській дезінформації та створенні свого культурного продукту. Адже ворог на свою пропаганду грошей не шкодує», – написав нардеп. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/232845/2024-09-30-yurchyshyn-proponuie-vydilyty-dodatkovyi-500-mln-gryven-z-byudzhetu-na-suspilne-i-shche-200-mln-na-natsradu/>

Подолання наслідків русифікації та тоталітаризму

У Раду внесли постанови про перейменування п'яти міст, за які не вдалося проголосувати раніше. – Сергій Албул

До парламенту внесено нові постанови про перейменування міст Синельникове, Павлоград, Южноукраїнськ, Южне і Первомайськ, назви яких було виключено із законопроекту № 12043 «Про перейменування окремих населених пунктів і районів», раніше підтриманого в цілому Верховною Радою. Докладніше:

https://lb.ua/society/2024/10/01/637563_radu_vnesli_postanovi_pro.html

Креативні індустрії

Пережити розлуку і війну. Veteran Hub спільно з Patsany Agency створили відеоманіфест «Шлях коханої». – Анастасія Ампілогова

Команда Veteran Hub спільно з креативною агенцією Patsany Agency створили маніфест «Шлях коханої». Соціальна кампанія звертає увагу на те, як дружини та партнерки українських воїнів проживають війну й розлуку, підсвічує важливість солідарності, підтримки та визнання їхнього досвіду. Ролик складається з двох сюжетних ліній: хору дружин військовослужбовців та документальних кадрів з життя кількох героїнь. Усі 11 героїнь ролика – реальні партнерки воїнів. Попри те, що кожна з них переживає самостійний досвід війни, співаючи разом, героїні знаходять підтримку одна в одній. Саундтреком до відеороботи стала відома українська пісня «Намалюй мені ніч» авторства М. Петренка та М. Скорика. «Military Wives Choir – доволі поширена практика в інших країнах, яка допомагає жінкам об'єднуватися через спів. Українська інтерпретація хору дружин військовослужбовців підкреслює єдність, сестринство та спільний голос. Голос, який наше суспільство таки має почути», – зазначають ініціатори кампанії. Докладніше:

<https://bit.ua/2024/10/perezhyty-rozluku-i-vijnu-veteran-hub-spilno-z-patsany-agency-stvoryly-videomanifest-shlyah-kohanoyi/>

Благодійність. Меценатство

«Укрпошта» випустила благодійну марку «Під покровом Богородиці». – Олексій

До Дня захисників і захисниць України Укрпошта презентувала нову благодійну марку «Під покровом Богородиці». На ній зображено Пресвяту Богородицю, яка покриває своїм омофором українських військових. Автором дизайну став художник О. Охачкін. Наклад марки – 420 тисяч примірників. Усі кошти від продажу передадуть на підтримку Збройних сил України. Джерело:

<https://shotam.info/ukrposhta-vypustyla-blahodiynu-marku-pid-pokrovom-bohorodytsi/>

Театр

На Кіровоградщині на театральному святі переглянуто 11 вистав і кінофільм

Театральне свято «Вересневі самоцвіти» тривало з 23 по 29 вересня. У програмі – 11 вистав і кінофільм О. Жовни «Сашенька». На сцені корифеїв

виступили актори Національного академічного драматичного театру імені Івана Франка, академічного обласного українського музично-драматичного театру ім. М. Л. Кропивницького, Львівської національної опери, Криворізького академічного міського театру музично-драматичних мистецтв «Академія руху», Арттеатру «Люта». Також відбувся театральний форум «Сучасний український театр – інструмент формування національної ідентичності», на якому говорили про значення українського театру як важливого культурного та національного феномену. Докладніше:

<https://oleksandrivka.rayon.in.ua/news/746697-na-kirovogradshchini-na-teatralnomu-svyati-pereglyanuti-11-vistav-i-kinofilm>

Український горор «Калинова Сопілка» за мотивами повісті Оксани Забужко в постановці Оксани Дмитрієвої вперше покажуть киянам. – Анастасія Ампілогова

Виставу під час повномасштабного вторгнення створено у Харківському державному академічному театрі ляльок ім. В. Афанасьєва. Її зіграють на сцені культурного кластера «Краків» у Києві двічі: 5 жовтня та 2 листопада. Докладніше:

<https://bit.ua/2024/09/ukrayinskyj-goror-kalynova-sopilka-za-motyvyamy-povisti-oksany-zabuzhko-v-postanovtsi-oksany-dmitriyevoyi-vpershe-pokazhut-kyuanam/>

Ми всі в одному вагоні: документальна вистава «Київ – Невідомість» про життя коханих українських військових. – Євгенія Луценко

«Бути дружиною військового – це вічне очікування. Сни про смерть, яка ще не настала. Жити на два світи і не належати до жодного з них. Не військова, але вже й не цивільна», – каже одна з учасниць документальної вистави «Київ – Невідомість». Veteran Hub разом із «Диким театром» та режисеркою Н. Ворожбит втілили історії коханих українських військових у документальній виставі, яка відбулася у трьох вагонах плацкарту на Київському вокзалі. Докладніше:

<https://suspilne.media/culture/847775-mi-vsi-v-odnomu-vagoni-dokumentalna-vistava-kiiv-nevidomist-pro-zitta-kohanih-ukrainskih-vijskovih/>

У Луцьку театр «Гармидер» запрошує творчих військових організувати власні заходи

У 21-му театральному сезоні театр «Гармидер» організовує мистецькі події, на які запрошує військових, котрі перебувають на реабілітації, ротації чи у відпустці. Якщо в цивільному житті вони займалися творчістю і зараз мають бажання провести концерт, вечір поезії, організувати виставку картин тощо, театр охоче долучиться до організації та проведення. Серія таких заходів для військових митців має назву «Теплий вечір з військовим». Гостями «Культурного укриття» вже були: Є. Чепурко – військовий, автор та виконавець пісень, фронтмен гурту «РОСКА ДІ ПАРА» з Верхньодніпровська, а також П. Порицький – військовослужбовець ДПСУ, актор театру «Гармидер» і педагог театральної студії «ДогориДригом». Докладніше:

<https://lutsk.rayon.in.ua/news/746776-u-lutsku-teatr-garmider-zapros hue-tvorchikh-viyskovikh-organizovuvati-vlasni-zakhodi>

У Любліні відкрили виставку українських театральних костюмів ХХ–ХХІ століття

Захід проходить у межах міжнародного проєкту «Український театральний костюм ХХ–ХХІ ст. Ідентичність, контекст, ландшафт». Він пропонує подивитися на український театральний костюм, разом із ним на український театр і мистецтво, відмовившись від оптики радянського чи російського контексту. Експозиція представляє світлини робіт художників ХХ століття, зокрема В. Меллера, А. Петрицького, М. Кипріяна. Також виставлено роботи митців різних поколінь, регіонів, шкіл і стилів: Г. Іпатьєвої, О. Поліщук, Д. Колота, Н. Ридванецької, О. Татарінова, І. Кульчицької, Ю. Зауличної, Л. Душиної та куратора проєкту Б. Поліщука. Крім того, на виставці представлено і студентські роботи. Проєкт реалізується ГО «Галерея Сценографії» у партнерстві з Музеєм театального, музичного та кіномистецтва України, Фондом розвитку територіального маркетингу PLACE ID (Польща), в співпраці з Центром міжкультурних творчих ініціатив «Роздрож» за підтримки Українського культурного фонду. Джерело:

<https://kultura.rayon.in.ua/news/746223-u-lyublini-vidkrili-vistavku-ukrainskikh-teatralnikh-kostyumiv-khkh-khi-stolittya>

Музика

«Піксель боронить своє». ЗСУ, Фагот та Фоззі презентували пісню до Дня захисників і захисниць. – Марія Кабацій

Напередодні Дня захисників і захисниць України, 30 вересня, головне управління комунікацій Збройних сил України та учасники гурту ТНМК О. «Фагот» Михайлюта та О. «Фоззі» Сидоренко презентували пісню «Піксель боронить своє» та відеокліп на неї. Пісня розповідає про пригоди анімованого супергероя Пікселя, який уособлює українських оборонців. Через його історії молодь, котра ніколи не була в Криму, Донецьку чи Луганську, дізнається про історію героїчної боротьби українців проти російської агресії. Це вже друге відео про пригоди Пікселя – перше вийшло 24 лютого 2024 року та зібрало більше мільйона переглядів на різних майданчиках. «Наша культура – то потужна зброя на варті української ідентичності. Але без наших захисників і захисниць не буде нічого – ні майбутнього, ні того, що боронити», – зазначив автор музики Михайлюта. Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/culture/piksel-boronit-svoeye-pisnya-do-dnya-zahisnikiv-i-zahisnic-sluhati-304024/>

Найкращі українські пісні вересня – Радіо Промінь рекомендує

Про 20 нових релізів української музики, які вийшли у вересні. Докладніше:

<https://suspilne.media/culture/847657-najkrasi-ukrainski-pisni-veresna-radio-promin-rekomendue/>

9 нових релізів вересня від редакції «Лірум». – Марічка Максимець
Про нові треки від українських виконавців. Докладніше:
<https://liroom.com.ua/music/september-4/>

Візуальні мистецтва

Реальність, присутність та гра: виставки українського мистецтва, які варто відвідати у жовтні. – Яна Качковська

Про нові виставки українського мистецтва, які можна відвідати у жовтні в Києві, Одесі, Львові, Ужгороді, Берліні та Кельні. Докладніше:

<https://suspilne.media/culture/847137-realnist-prisutnist-ta-gra-vistavki-ukrainskogo-mistectva-aki-var-to-vidvidati-u-zovtni/>

Краями безкрайньої імперії: Про виставку «Leak. Das Ende der Pipeline» у Ляйпцигу. – Марія Ткаченко

Виставка «Leak. Das Ende der Pipeline» («Витік. Кінець трубопроводу») авторства Філіпа Голля, О. Радинського та Хіто Штайерл, яку було показано з квітня до вересня 2024-го у Лейпцизькому музеї образотворчих мистецтв (Museum der bildenden Künste Leipzig), говорить про газові відносини росії та Німеччини. У своїй роботі митці використовують оптику, радикально відмінну від усталених у медіа способів прочитання і говоріння про газові відносини цих країн. Чільним місцем експозиції є кінофільм «Там, де закінчується росія» українця О. Радинського. Докладніше:

<https://artslooker.com/kraiamy-bezkraynoi-imperii-pro-vystavku-leak-das-ende-der-pipeline-u-liayptsyhu/>

У Києві відкрилась виставка до Дня захисників і захисниць України. – Олексій

У Центральному будинку офіцерів ЗСУ відкрито виставку, організовану Управлінням гуманітарного забезпечення Міністерства оборони України спільно з Національною спілкою художників України. На ній представлено роботи трьох митців: народного художника України В. Ковтуна, військовослужбовця В. Теличка-Еверта та В. Реброва. Докладніше:

<https://shotam.info/u-kyievi-vidkrylas-vystavka-do-dnia-zakhysnykiv-i-zakhysnyts-ukrainy/>

Дивлячись у розриви: Конспект кураторської екскурсії Нікити Кадана у «Voloshyn Gallery». – Катерина Костенко

Від 1 червня по 3 липня київська «Voloshyn Gallery» представляла групову виставку «Дивлячись у розриви», куратором якої став Н. Кадан. Побудована довкола теми розірваних зв'язків в історії українського мистецтва, виставка об'єднала голоси митців різних епох та поколінь. Опубліковано короткий конспект кураторської екскурсії Кадана, що відбулася в день відкриття виставки. Докладніше:

<https://artslooker.com/dyvliachys-u-rozryvy-konspekt-kuratorskoi-ekskursii-nikity-kadana-u-voloshyn-gallery/>

Волинська феєрія: як у Луцьку відкривали гігантську «Космогонію»

Петра Антипа. – Анастасія Большакова

Майже два роки у Музеї сучасного мистецтва Корсаків на Волині тривав перформанс горлівського митця П. Антипа. Впродовж цього часу він працював над картиною, що своїми розмірами претендувала на рекорд – «Космогонією». Щоб подивитися на неї до Луцька приїжджали гості з інших українських міст, проводилися екскурсії. А окремі частини картини показали в Українському домі у Вашингтоні. Ще одна неординарна деталь про «Космогонію» – куратор проекту. Ним став не традиційний представник світу сучасного мистецтва, а бізнесмен, співвласник групи компаній VolWest Group і засновник Музею В. Корсак. Авторка розповідає, що цей проект значить для містян і для сучасного мистецтва. Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/culture/u-lucku-vidkrivali-gigantsku-kosmogoniyu-petra-antipa-reportazh-up-304018/>

У Харкові відкриється виставка маргінального мистецтва. – Антон Малиновський

У харківській галереї «Творче Нежить» 12 жовтня відкриється групова виставка маргінального мистецтва під назвою «Полин». Вона складатиметься з чотирьох мініекспозицій під назвами «Junk», «Крок вниз», «ВДР» та «Бідність у великому місті». Буде представлено роботи О. Комарницького, Д. Склярова, І. Сливки, В. Яку. Комарницький одночасно виступає і куратором експозиції. Докладніше:

<https://lyuk.media/news/marginal-atr/>

«Закрийте небо!!!»: в Шептицькому представили інсталяцію

«Закрийте небо!!!»: так називається інсталяція, створена на території палацу Потоцьких у Шептицькому. Напередодні Дня захисників та захисниць України відбулося урочисте відкриття цього проекту. Авторами інсталяції є місцеві майстри: А. Уляницький – музейний працівник, майстер кераміки та ковальства, скульптор та художник; І. Лакатош – майстриня вітражу; Р. Яблонський – майстер різьби по дереву. Докладніше:

<https://sheptytskyi.rayon.in.ua/news/746420-zakryite-nebo-v-sheptitskomu-predstavili-instalyatsiyu>

Кіномистецтво. Кінопрокат

Документальний фільм «Джамала. Пісні свободи» переміг на фестивалі у Каннах. – Олексій

Документальний фільм «Jamala. Songs of freedom» здобув перемогу на кінофестивалі Cannes Corporate Media & TV Awards у Каннах. Він отримав «Золотого дельфіна» у категорії «Human Concerns and Social Issues». Докладніше:

<https://shotam.info/dokumentalnyy-film-dzhamala-pisni-svobody-peremih-na-festyvali-u-kannakh/>

На кінофестивалі у Люксембурзі покажуть шість українських фільмів. – Данило Головатий

У фестивалі Центрально- та Східноєвропейського кіно CinEast, що проходить 3–20 жовтня у Люксембурзі, візьмуть участь шість українських фільмів: «Уроки толерантності» А. Непиталюка – секція FunnyEast; «Я, „Победа” і Берлін» О. Ряшиної – секції Cinèscope та FunnyEast; «Порцелянова війна» С. Леонтьєва – секція Cinèdocs; «Zinema» К. Грицюка – секція Cinèdocs; «Пісні землі, що повільно горить» О. Журби – секція Cinèdocs; «Мирні люди» О. Карпович – секція Cinèdocs. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/232848/2024-09-30-na-kinofestyvali-u-lyuksemburzi-pokazhut-shist-ukrainskykh-filmiv/>

Телепрем'єра фільму «Ми були рекрутами» відбудеться до Дня захисників і захисниць України

1 жовтня телеканал ICTV2 покаже документальний фільм режисера Л. Левицького «Ми були рекрутами» про шлях бійців Третьої окремої штурмової бригади. Докладніше:

<https://www.cinema.in.ua/teleprem-iera-my-buly-rekrutamy/>

Колір граната, кохання Джокера, юність Трампа. Що подивитись у кінотеатрах у жовтні. – Дмитро Десятерик

Найпомітніші імпрези – одразу два кінофестивалі – Восьмий київський тиждень критики (17–13 жовтня) та 53-тя «Молодість» (26 жовтня – 3 листопада). Під час Тижня критики буде вручено Національну премію кінокритиків «Кіноколо». Також в український прокат виходять вітчизняні стрічки: «Колір граната» С. Параджанова (3 жовтня), «Підйомна сила» О. Стратієнка (10 жовтня), «БожеВільні» (17 жовтня). Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/232857/2024-10-01-kolir-granata-kokhannya-dzhokera-yunist-trampa-shcho-podyvytys-u-kinoteatrakh-u-zhovtni/>

В Україні вийде документальний фільм про бойових пілотів ЗСУ. – Олексій

Кінокомпанія «Фор-пост» знімає документальний фільм «Грім серед ясного неба», що розповідає про життя бойових пілотів ЗСУ, які щодня ризикують своїм життям заради захисту України. Докладніше:

<https://shotam.info/v-ukraini-vyyde-dokumentalnyy-film-pro-boyovykh-pilotiv-zsu/>

Література. Книговидання

«Читомо» запускає спецпроект про методи знищення української літератури

Проект «Стирання слова» створюється спільно із Харківським літературним музеєм за підтримки американського народу через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID). Мета – розповісти про втрати і силу стійкості української літератури і її творців, про ті важливі історії та імена, яких намагалися стерти і водночас про тривання українського літературного процесу

попри все. Спецпроект представить статті про інструменти знищення української літератури: заслання й ув'язнення; убивства літераторів; руйнації друкарень; каральна медицина супроти митців; використання музеїв у цілях пропаганди; знищення бібліотек; створення меншовартості; надання привілеїв і статусів «ідеологічно правильним письменникам» тощо. Проект створено на підтримку виставки Харківського літературного музею «Антитекст», що 30 вересня розпочала свою роботу у Берліні, а 14 жовтня розпочне у Кельні (Німеччина). Мета виставки – показати, що відбувалося з українською культурною спадщиною, яка не вписувалася в межі офіційної доктрини СРСР. «У виставці „Антитекст” на прикладах музейних предметів з колекції Літмузею йдеться насамперед про методи культурного геноциду. Ці методи виявилися дуже дієвими, і їх продовжує застосовувати росія і зараз. Спецпроект „Стирання слова” допоможе ширше заглибитися в цю тему, показати її у часовому розрізі», – зазначила Т. Ігошина, заступниця директорки Харківського літмузею. Докладніше:

https://chytomo.com/chytomo-zapuskaie-spetsproiekt-pro-metody_znyshchennia-ukrainskoi-literatury/

Оголошено 10 проєктів-переможців стипендійної програми для нефікшн-авторів, – Український ПЕН. – Олена Ярема

Стипендійна програма від Норвезької асоціації авторів і перекладачів нефікшн-літератури та Українського ПЕН покликана підтримати українських письменників і журналістів, які працюють у різних жанрах нефікшн-письма (есеїстика, біографія, репортаж, інтерв'ю тощо), і допомогти зафіксувати в документальній літературі досвід війни, яку українське суспільство проживає з 2014 року. У межах програми буде надано 10 стипендій у розмірі €5000 (у гривневому еквіваленті) кожна. Результатом програми для кожної стипендіатки та стипендіата має стати нефікшн-книжка, опублікована в українському видавництві до 30 листопада 2025 року. Опубліковано список переможців. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/232853/2024-09-30-ogolosheno-10-proiektiv-peremozhstv-stypendiynoi-programy-dlya-nonfikshn-avtoriv-ukrainskyu-pen/>

Збірка віршів поета та військового Артура Дроня «Тут були ми» вийде друком у Великій Британії

Збірка вийде у британському видавництві Jantar Publishing завдяки програмі підтримки перекладів Translate Ukraine 2024. Англійською вірші переклала Ю. Мусаковська. Докладніше:

<https://kultura.rayon.in.ua/news/746772-zbirka-virshiv-poeta-ta-viyskovogo-artura-dronya-tut-buli-mi-viyde-drukom-u-velikiy-britanii>

«Основи» перевидають серію ілюстрованої української класики – «Місто», «Лісову пісню», «Кайдашеву сім'ю» і «Тигролови». – Анастасія Ампілогова

Це: урбаністичний роман «Місто» В. Підмогильного з ілюстраціями М. Павлюка, соціальна повість «Кайдашева сім'я» І. Нечуя-Левицького з метамодерністськими колажами від Lera Sxemka, пригодницький роман «Тигролови» І. Багряного, проілюстрований тату-художником Д. Темним, драма-феєрія «Лісова пісня» Лесі Українки з ілюстраціями П. Дорошенко у стилі наїв. Також у нових виданнях будуть оновлені тексти, ретельно відреставровані за першодруками. У них відтворено фрагменти, втрачені внаслідок цензурування; відновлено первісні форму та зміст окремих слів, викривлених пізнішими перевиданнями; збережено оригінальну авторську мову. Докладніше:

<https://bit.ua/2024/09/osnovy-perevydayut-seriyu-ilyustrovanoyi-ukrayinskoyi-klassyky-misto-lisovu-pisnyu-kajdashev-sim-yu-i-tygroloviv/>

Музейна справа

В Україні оцифрували архівний фонд Віктора Домонтовича. – Олексій

Науковий архів Інституту археології НАН України оцифрував фонд відомого українського науковця В. Петрова (Домонтовича). Проєкт реалізовано за підтримки Українського культурного фонду, він тривав два місяці – серпень і вересень 2024 року. Матеріали поділено на 19 категорій, які охоплюють біографічні документи, археологічні дослідження, фольклористику, літературознавство та листування. Опис документів доступний українською та англійською мовами. Докладніше:

<https://shotam.info/v-ukraini-otsyfruvaty-arkhivnyy-fond-viktora-domontovycha/>

Охорона культурної спадщини

У жовтні розпочнеться український етап фотоконкурсу «Вікі любить пам'ятки». – Юлія Поліковська

Український етап найбільшого у світі фотоконкурсу об'єктів нерухомої культурної спадщини для Вікіпедії «Вікі любить пам'ятки» відбудеться з 1 по 30 жовтня. Десять найкращих фото пам'яток, обраних журі з усіх поданих, представлятимуть Україну та її культурну спадщину на міжнародному етапі. Докладніше:

<https://ms.detector.media/internet/post/36301/2024-09-30-u-zhovtni-rozpochnetsya-ukrainskyy-etap-fotokonkursu-viki-lyubyt-pamyatky/>

Бібліотечна справа. Читання

УБА закликає державу реалізувати затверджену Стратегію розвитку бібліотек

Бібліотекарі закликають підписати заяву «Бачення майбутнього українських бібліотек для післявоєнного відновлення, розвитку людського

капіталу та економічно сильної і демократичної України», повідомляється на сайті Української бібліотечної асоціації. У заяві наголошується, що бібліотека як соціальний інститут залучена до всіх сфер життя і діяльності людини, громади та суспільства і розвиває їхні спроможності, щоб допомогти подолати виклики війни, відновити й розбудувати Україну як економічно сильну та демократичну європейську державу. Також наведено функції, які виконують бібліотеки в розвитку України: формування пам'яті нації та національної ідентичності; розвиток людського капіталу; сприяння життєстійкості; розвиток демократії; сприяння науковим відкриттям й інноваціям. «Для того, щоб бібліотеки ефективно виконували свою соціальну роль, могли гнучко реагувати та відповідати на потреби окремих людей, громад і суспільства, необхідні проактивна позиція, розуміння потенціалу бібліотек та узгоджені дії всіх зацікавлених сторін – держави, місцевої влади, суспільства і самих бібліотекарів, а також значні інвестиції для розвитку бібліотек всіх видів», – зазначили в УБА. Асоціація закликала: бібліотекарів – бути проактивними у взаємодії зі своїми засновниками та суб'єктами у прийнятті рішень; бути професіоналами, постійно підвищувати свій фаховий рівень, вивчати і впроваджувати кращий досвід та інновації; оперативно відгукуватися на потреби й запити людей, громади й суспільства, допомагати їм знаходити кращі рішення. Представників органів центральної влади – узгодити нормативно-правові акти, які регулюють діяльність бібліотек, з європейськими стандартами, щоб українське законодавство допомагало, а не заважало бібліотекам ефективно працювати; ухвалити Закон про внесення змін до Закону України «Про бібліотеки і бібліотечну справу» (проект № 5002 від 02.02.2021, який прийнято за основу ще 8 вересня 2021 року); забезпечити реалізацію державної Стратегії розвитку бібліотечної справи на період до 2025 року «Якісні зміни бібліотек для забезпечення сталого розвитку України», ухваленої Кабінетом Міністрів України ще у квітні 2016 року; залучати бібліотеки до реалізації стратегічних цілей та державних програм для вирішення суспільних викликів, надаючи їм для цього необхідні ресурси; забезпечити стале системне фінансування бібліотек та достойну оплату праці бібліотекарів як інвестицію в майбутнє України. Представників органів місцевого самоврядування – включити бібліотеки в реалізацію стратегії та програми розвитку громади, надаючи їм для цього необхідні ресурси; забезпечити стале системне фінансування бібліотек, зокрема на придбання сучасної літератури, як інвестицію в майбутнє громади; розвивати мережу публічних бібліотек, не дозволяти втратити потенціал бібліотек для громади, розчиняючи їх у центрах культурних послуг. Керівників установ, у структурі яких є бібліотеки (університети, школи, науково-дослідні інститути тощо) – включити бібліотеки в реалізацію стратегії та програми розвитку організації, надаючи їм для цього необхідні ресурси; забезпечити стале системне фінансування бібліотеки як інвестицію в майбутнє установи. Громадських активістів та інтелектуалів – бути партнерами бібліотек у формуванні трендів читання та освіти впродовж життя та у створенні позитивного іміджу бібліотек у суспільстві; долучатися до роботи бібліотек у ролі волонтерів та ставати їхніми амбасадорами. Також в асоціації закликають долучитися до підписання цієї

заяви тих, «хто підтримує наше бачення та прагне, щоб українські бібліотеки були сучасними й реалізували свій потенціал для подолання викликів та розвитку українського суспільства». Джерело:

<https://chytomo.com/uba-zaklykaie-derzhavu-realizuvaty-zatverdzhenu-stratehiu-rozvytku-bibliotek/>

росіяни знищили або пошкодили майже 1000 бібліотек в Україні, а з ними – понад 200 млн книжок. – Світлана Кравченко

Про це повідомив Уповноважений із захисту державної мови Т. Кремень. Він наголосив, що наразі мета України максимально поновити бібліотечні фонди та утвердити це як пріоритет держави. Кремень закликав усіх охочих долучитися до відновлення бібліотечних фондів та підтримати проєкт «Вільні читають українською», який передбачає збір українськомовних книжок у Миколаївській, Херсонській, Запорізькій, Донецькій, Луганській, Харківській та Сумській областях. Докладніше:

<https://espresso.tv/viyna-z-rosiyeyu-rosiyani-znishchili-abo-poshkodili-mayzhe-1000-bibliotek-v-ukraini-a-z-nimi-ponad-200-mln-knizhok>

В Україні назвали Бібліотеку року-2024

Українська бібліотечна асоціація визначила переможців Всеукраїнського конкурсу на здобуття звання «Бібліотека року» 2024 року. Ними стали: Науково-технічна бібліотека ім. Г. І. Денисенка Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» за проєкт «Сучасний освітній безпечний простір CLUST Space»; Хмельницька обласна універсальна наукова бібліотека за проєкт «Хмельницький: Гуртуймося заради Перемоги: перезавантаження постраждалих від війни через оздоровчо-психологічну підтримку та розробку соціально-економічних проєктів»; КЗ Сумської міської ради «Сумська публічна бібліотека» за проєкт «Організація роботи бібліотек з внутрішньо переміщеними особами, розширення репертуару бібліотечних послуг в умовах воєнного часу»; Бібліотека для дітей КЗ «Публічна бібліотека» Бобровицької міської ради Чернігівської області за проєкт «Простір, безпечний для дітей». Також опубліковано список лавреатів. Докладніше:

<https://chytomo.com/v-ukraini-nazvaly-biblioteku-roku-2024/>

У Херсоні військовослужбовці отримали книжки українських авторів

В межах ініціативи «Українське слово для Захисника» оборонцям Херсонщини передано 150 книжок. Зустріч організували ПЕН Клуб спільно з Департаментом реалізації гуманітарної політики Херсонської ОДА та 124-ю бригадою тероборони. Проєкт має на меті підтримати наших оборонців через силу книг та читання, щоб допомогти їм морально та емоційно. Докладніше:

<https://kherson.rayon.in.ua/news/746197-u-khersoni-viyskovosluzhbovtsi-otrimali-knizhki-ukrainskikh-avtoriv>

Міжнародне співробітництво

У Львові виставили гравюри до першого видання «Дон Кіхота»

українською. – Оріся Шиян

У Львові розпочалися Дні іспанської культури. Першою подією запланованих заходів стала виставка гравюр до першого видання українською мовою роману «Дон Кіхота» Мігеля де Сервантеса, який переклав у поемі Іван Франко. Автором ілюстрацій є Теофіл Копистинський. На відкриття експозиції, яка буде доступна для перегляду впродовж тижня, до Львова приїхав Надзвичайний і Повноважний посол Королівства Іспанія в Україні Рікардо Лопес-Аранда Хагу. Окрім виставки заплановано такі події: Лінія іспанського кіно у «Планеті кіно» Forum Lviv – три фільми сучасних іспанських режисерів мовою оригіналу з українськими субтитрами (з 30 вересня по 2 жовтня); відкрита лекція Надзвичайного і Повноважного посла Іспанії в Україні Рікардо Лопеса-Аранда Хагу «Культурна співпраця Іспанії як підтримка України у воєнні часи» іспанською мовою в головному корпусі Львівського університету імені Івана Франка (1 жовтня); відкрита лекція Рікардо Лопеса-Аранда Хагу «Іспанія і теперішня(-і) війна(-и)» (англійською мовою) – 2 жовтня в Центрі Шептицького УКУ; концерт іспанської музики фламенко у Львівському академічному театрі ім. Леся Курбаса (2 жовтня). Докладніше:

https://zaxid.net/u_lvovi_vidkrili_vistavku_gravyur_pershogo_vidannya_don_kihota_ukrayinskoju_movoyu_n1594861

У Канаді започаткували програму з дослідженням кримськотатарської спадщини. – Олексій

В Альбертському університеті (Канада) з'явилася нова стипендіальна програма для дослідження історії та культури кримськотатарського народу. Її підтримує Факультет національних досліджень у співпраці з Канадським інститутом українських студій. Ця стипендія надає можливість науковцям проводити дослідження кримськотатарської історії та суспільних процесів, зокрема з акцентом на вивчення корінних народів. Представництво Президента України в АРК підкреслює важливість розвитку українських і кримськотатарських студій для формування у світі правильного уявлення про Крим та його корінні народи. Докладніше:

<https://shotam.info/u-kanady-zapochatkuvaly-prohramu-z-doslidzhenniam-krymskotatarskoi-spadshchyny/>

Екзгумація жертв Волинської трагедії: У Польщі заявили, що «якщо ця глава не буде закрита», Україна не зробить жодного кроку до вступу в ЄС. – Олена Ярема

Питання екзгумації жертв Волинської трагедії буде розглядатися у першому розділі переговорів з Україною про вступ до Європейського Союзу. Про це заявив заступник міністра закордонних справ Польщі Теофіл Бартошевський у коментарі Polsat News. Він додав, що «якщо ця глава не буде закрита, Україна не зробить жодного кроку вперед у наступних розділах». «Ми не шантажуємо Україну, ми лише говоримо, що вони повинні поводитися відповідно до того, що вимагають європейські принципи. Я думаю, що врешті-решт ми дійдемо згоди в цьому питанні. Ми не хочемо помсти, ми не вимагаємо

покарання, ми просто хочемо гідного поховання наших предків», – підкреслив Теофіл Бартошевський. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/232849/2024-09-30-eksgumatsiya-zhertv-volynskoi-tragedii-u-polshchi-zayavyly-shcho-yakshcho-tsya-glava-ne-bude-zakryta-ukraina-ne-zrobyt-zhodnogo-kroku-do-vstupu-v-ies/>

Випуск підготував

Зворський А. С.,

головний бібліограф відділу НАУІ

Інформцентру з питань культури та мистецтва;

тел.: 093-415-89-30; електронна адреса: info_nplu@ua.fm